

თამარ გეგელია

LEX PRAEVIA პრინციპის მიმართაბა სასამართლო ინტერპრეტაციასთან

თამარ გეგელია

*სამართლის დოქტორი. ილიას უნივერსიტეტისა და კავკასიის
უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის მოწვეული ლექტორი.*

ეპისტოქტი*

ქმედების დანაშაულებრიობის დამდგენი და სასჯელის გამამკაცრებელი ნორმის უკუძალით გავრცელების აკრძალვა კონსტიტუციური პრინციპია, რაც სისხლის სამართლის საგარანტიო ფუნქციის გამოხატულებაა და უზრუნველყოფს სამართლებრივ უსაფრთხოებასა და კანონმდებლობის სტაბილურობას. სტატიის მიზანია იმის გარკვევა, თუ რამდენად ვრცელდება lex praevia ნორმის სამოსამართლო განმარტებაზე, როდესაც ის აფართოებს დანაშაულის შემადგენლობას, ან ამძიმებს სასჯელს, მაშინ როდესაც თავად ნორმა არ იცვლება. საკითხის ირგვლივ აზრთა სხვადასხვაობაა როგორც აკადემიურ სივრცეში, ისე სასამართლო პრაქტიკაში და ამ თვალსაზრისითაც იმსახურებს ყურადღებას.

იურიტების ერთი ჯგუფი მიიჩნევს, რომ lex praevia მიემართება მხოლოდ კანონს და არა მის განმარტებას. აღნიშნული მოსაზრების თანახმად, განსხვავებული მიდგომა წინააღმდეგობაში მოვა სამართლის ბუნებასთან, რომელიც საზოგადოების განვითარების კვალდაკვალ უნდა ვითარდებოდეს და პასუხობდეს ახალ გამოწვევებს. იურიტების მეორე ჯგუფის თანახმად, კანონი არის ისეთი, როგორც მას სასამართლო დღეს განმარტავს, მის მიმართ გაჩენილი ნდობა კი ლეგიტიმურია. ამ თვალსაზრისით, სამოსამართლო განმარტებაზეც, როდესაც ის აფართოებს პასუხისმგებლობის საზღვრებს, უნდა გავრცელდეს lex praevia.

სტატია მხარს უჭერს უკუძალით გავრცელების აკრძალვას, რამდენადაც ნორმა, რომელიც თავისი ბუნებით აბსტრაქტულია და მისი ნათელყოფა და ადრესატამდე ადეკვატურად მიტანა

* ნამუშევარი უფრნალის მიერ განსახილველად მიღებულ იქნა 2017 წლის ბოლოს.

სწორედ სასამართლოს ფუნქციაა, ნორმის განმარტებაც უნდა იყოს ადრესატისთვის სანდო წყარო და post factum არ უნდა იწვედეს მის გაკვირვებას.

სამართლებრივ სახელმწიფოში სისხლის სამართალს აქვს საგარანტიო ფუნქცია, რომლის უზრუნველმყოფი მოთხოვნებია: ჩვეულებითი ნორმის გამოყენების აკრძალვა (Lex scripta); ანალოგიის აკრძალვა (Lex stricta); ნორმის განუსაზღვრელობის აკრძალვა (Lex certa); კანონის უკუძალის აკრძალვა (Lex praevia)¹. ჩამოთვლილი აკრძალვები ერთმანეთისგან გამომდინარეობს და ერთობლიობაში ქმნის სამართლებრივ სტაბილურობასა და უსაფრთხოებას.

რამდენადაც სტატიის მიზანია ნორმის სამოსამართლო ინტერპრეტაციასთან მიმართებით კანონის უკუძალის აკრძალვის გავრცელების საკითხის გარკვევა, თავდაპირველად უმჯობესია lex praevia პრინციპის მოკლე მიმოხილვა.

კანონის უკუძალის აკრძალვის იდეა უკავშირდება სასჯელის პრევენციულ ფუნქციას, რომელიც გამოჩინულ გერმანელ მეცნიერს, ა. ფოიერბახს ეკუთვნის², ასევე ნორმის ადრესატის წინასწარი გაფრთხილების ვალდებულებას, რომ თავიდან იქნეს აცილებული სახელმწიფო ძალაუფლების თვითნებურად გამოყენება და ინდივიდის უფლებას. წინასწარ იცოდეს აკრძალული ქმედების შესახებ, რაც მისი თავისუფლების გარანტია³. ჰ. პაკერის აზრით, მთავარი, თუ რატომ არ უნდა იქნეს კანონი უკუძალით გამოყენებული, არის არა ის, რომ რეტროაქტიულობა ადრესატთა „კეთილსინდისიერ გაკვირვებას“ იწვევს, არამედ უსაფრთხოების გარანტიის მოშლა, რომ ხვალ ახალი კანონი შეიძლება ნებისმიერი ჩვენგანის წინააღმდეგ იქნეს გამოყენებული⁴, რაც სამართლებრივი სახელმწიფოსთვის ძირგამომთხრელი იქნება⁵. კანონის უკუძალის საკითხი განსაზღვრულია საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-9 პუნქტით, რომლის თანახმად, „არავინ აგებს პასუხს ქმედებისათვის, რომელიც მისი ჩადენის დროს სამართალდარღვევად არ ითვლებოდა. კანონს, თუ იგი არ ამსუბუქებს ან არ აუქმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს.“ კანონის უკუძალის აკრძალვის კონსტიტუციურმა დებულებამ ასახვა ჰპოვა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში სსკ) მე-2 და მე-3 მუხლებში. სსკ-ის მე-2 მუხლის თანახმად, „ქმედების დანაშაულებრიობა და დასჯადობა განისაზღვრება სისხლის სამართლის კანონით, რომელიც

1 Dana S. 2009. Beyond retroactivity to realizing justice: A theory on the principle of legality in international criminal law. *Journal of Criminal Law and Criminology*. Vol. 99, N 4.864-865; Pends D. O. 2010. Retroactive law and proactive justice: Debating crimes against humanity in Germany 1945-1950, *Central European History* 43,428-63; Faure M., Goodwin M. and Weber F. 2013. The Regulator's Dilemma: Caught between the Need for Flexibility and the Demands of Foreseeability. *Rotterdam Institute of Law and Economics*, N 3, 44-46; Schaack B. V. 2008. *Crimen Sine Lege: Judicial Lawmaking at the Intersection of Law and Morals*. *The Georgetown Law Journal* vol. 97.121-122; ტურავა მ. 2011. სისხლის სამართლის ზოგადი ნაწილი: დანაშაულის მოძღვრება. თბილისი, მერიდიანი.109; ვესელსი ი. და ბოილკე ვ. 2010. სისხლის სამართლის ზოგადი ნაწილი, დანაშაული და მისი აგებულება. თბილისი, თბილისის უნივერსიტეტი.18-22; Dubber M.D. and Hornle T. 2014. *Criminal law: A comparative approach*. Oxford, Oxford University press. 73.

2 ხუბუა გ. 2004. სამართლის თეორია. თბილისი, მერიდიანი.146; Popple J. 1989. The right to protection from retroactive criminal law, *Criminal law journal*. Vol. 13.255; Dubber M.D. 2010. The Legality Principle in American and German Criminal Law: An Essay in Comparative Legal History.16.

3 Ashworth A. 2009. *Principles of Criminal Law*. New York, Oxford University Press.59; Samaha J. 2011. *Criminal Law*. Belmont, Wadsworth Cengage Learning.41-42; Adler D. J. T. 1987. Ex post facto limitations of changes in evidentiary law: repeal of accomplice corroboration requirements, *Florida law review*. 55. N 6.1196-1197.

4 Packer H. L. 1968. *The limits of the criminal sanction*. California, Stanford University Press Stanford. 53.

5 კანონის დროში მოქმედების განსაზღვრას სამართლებრივი უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის პრინციპის დაცვის მნიშვნელობით განმარტავს საკონსტიტუციო სასამართლო. იხ. სს 2015 წლის 4 მარტის N 1/2/552 გადაწყვეტილება, II, 2 პ.

მოქმედებდა მისი ჩადენის დროს; ხოლო მე-3 მუხლის თანახმად, „სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აუქმებს ქმედების დანაშაულებრიობას ან ამსუბუქებს სასჯელს, აქვს უკუძალა. სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აწესებს ქმედების დანაშაულებრიობას ან ამკაცრებს სასჯელს, უკუძალა არა აქვს.“

კანონის უკუძალის აკრძალვა უზრუნველყოფს კანონმდებლობის სტაბილურობას, რაც თავისუფალი საზოგადოების მოთხოვნაა⁶. სისხლის სამართლის საგარანტიო ფუნქციასამართლებრივი სისტემის გამოვლინებაა. იმისათვის, რომ ნორმის ადრესატმა შეძლოს „ქმედების ორგანიზება“, სისხლის სამართლის ნორმა საკმარისად წინასწარგანჭვრეტადი უნდა იყოს⁷. სწორედ ამ ორი საკითხის ურთიერთმიმართებაა მნიშვნელოვანი სტატიკაში დასმული საკითხის გასარკვევად.

იურიდიულ ლიტერატურაში დავას იწვევს საკითხი, უნდა გავრცელდეს თუ არა კანონის უკუძალის აკრძალვა სასამართლოს ინტერპრეტაციაზე, რომელიც აფართოებს სამართალდარღვევის დეფინიციას, ან ამკაცრებს სასჯელს ძველ განმარტებასთან შედარებით. ამ თვალსაზრისით კამათი გამოიწვია არაერთგვაროვანმა სასამართლო პრაქტიკამ.

კამათი უკავშირდება საკითხის გარკვევას, ვინ არის ნორმის შემფარდებელი, ახალი ნორმის „შემქმნელი“ თუ ძველის „აღმომჩენი“⁸. მიიჩნევა, რომ სასამართლო არის ნორმის არა შემქმნელი, რასაც პრობლემა აქვს ხელისუფლების დანაწილების პრინციპთან⁹, რაც პარლამენტის ექსკლუზიური უფლებამოსილებაა¹⁰, არამედ ძველი ნორმის აღმომჩენი, რომელიც აქამდე არასწორად განიმარტებოდა. ამიტომ, რამდენადაც ძველი ნორმა მოქმედებდა ქმედების ჩადენის დროსაც, მისახლებურ გაგებას არ უნდა ჰქონდეს პრობლემა უკუძალით ძველ ურთიერთობაზე გავრცელების თვალსაზრისით¹¹. აღნიშნული მოსაზრება მრავალი იურისტის მიერ იქნა გაზიარებული, მაგრამ მიუხედავად ამისა, ამით არ გადაჭრილა დანაშაულის შემადგენლობის გამფართოებელი სამოსამართლო ინტერპრეტაციის უკუძალით გავრცელების საკითხი, რამდენადაც მას ჰყავს ბევრი მოწინააღმდეგეც და თავად სასამართლო პრაქტიკაშიც არაერთგვაროვანადაა გადაწყვეტილი, როგორც ნაციონალურ¹², ისე საერთაშორისო სასამართლოებში¹³. გავრცელებული მოსაზრების თანახმად, ინტერპრეტაციისთვის უკუძალის მიცემა შესაძლებელია¹⁴, რადგან ამ დროს კანონი არ იცვლება, ის განაგრძობს მოქმედებას¹⁵ და პირი შეიძლება გათავისუფლდეს პასუხისმგებლობისგან მხოლოდ მისატყვებელი შეცდომის

6 State v. Picotte No. 01-3063-CR. (May 16, 2003). 45.

7 Rawls J. A Theory of Justice. 1999. Cambridge, Massachusetts, Harvard University press. 209.

8 Dworkin R. 1999. 81; Gray J.C. 1921. *The Nature and Sources of the Law*. New York: The Columbia University press.) 93-94.

9 Dworkin R. 1999. 84; Scalia A. 1989. The Rule of Law as a Law of rules. *The University of Chicago Law Review* vol. 56, N 4. 1183.

10 Martina J. and Storey T. 2015. *Unlocking Criminal Law*. New York, Routledge. 11.

11 Gray J.C. 1921. *The Nature and Sources of the Law*. New York: The Columbia University press.) 99-100.

12 Rogers v. Tennessee, 532 U.S. 451 (2001); United States v. Shabani, 513 U.S. 10 (1994); შეად. Marks v. United States 430 U.S. 188 (1977); James v. United States 366 U.S. 213 (1961). ანალიზისთვის იხ. Morrison T. W. 2001. Fair warning and retroactive judicial expansion of federal criminal statutes. *South California law review*. Vol. 74. 458-460.

13 CR v United Kingdom N 48/1994/495/577 (1996) შეად. Rio Prada v. Spain N 42750/09 (2013)

14 გვენეტაძე ნ. და ტურავა მ. 2005. სისხლის სამართლის საქმეებზე გადაწყვეტილებათა მიღების მეთოდოკა. თბილისი, საქართველოს მოსამართლეთა ასოციაცია. 21.

15 ტურავა მ. 2011. 123.

საფუძველზე¹⁶. მეცნიერების ნაწილი კი მიიჩნევს, რომ უკუძალის აკრძალვის ქვეშე ფართო ინტერპრეტაციის მოქცევაზე უარის თქმა ძალიან ასუსტებს კანონის საგარანტიო ფუნქციას¹⁷.

სტატიის მიზნებისთვის მნიშვნელოვანია *lex certa* მოთხოვნის მოკლე მიმოხილვაც, რაც სისხლის სამართლის საგარანტიო ფუნქციის კიდევ ერთ შემავსებელ ელემენტს წარმოადგენს და კანონის „მაქსიმალური განსაზღვრულობის“¹⁸ მიღწევას ემსახურება¹⁹. როგორც ცნობილია, კანონი მოქალაქეებისთვის უნდა იყოს „სანდო წყარო“²⁰ და ის *post factum* არ უნდა იწვევდეს მათ გაკვირვებას²¹. ის, რომ ნორმა მკაფიოდ უნდა აყალიბებდეს სათქმელს, იმ კონსტიტუციური მნიშვნელობის მოთხოვნიდან მომდინარეობს, რომ ნორმის ადრესატებს წინასწარ ჰქონდეთ წარმოდგენა აკრძალვის შესახებ, რათა შეძლონ „ქმედების დაგეგმვა“²² და მისი კანონთან შესაბამისობის დადგენა²³, რაც თავის მხრივ, მათი თავისუფლების გარანტორია. როგორც ნაციონალური²⁴, ისე საერთაშორისო²⁵ სასამართლოების განმარტებით, ნორმა გასაგები სასამართლომ უნდა გახადოს, შესაბამისად, სასამართლოს ინტერპრეტაციას მათთვის ისეთივე საგარანტიო მნიშვნელობა აქვს (ან უნდა ჰქონდეს), როგორც ნორმას.

ამდენად, გასაზიარებელია იმ მეცნიერთა მოსაზრებები, რომლებიც სასამართლოს მსგავს განმარტებებს კანონის შეცვლასთანაბრებენ და ავრცელებენ *ex post facto* შეზღუდვას. გავრცელებული მოსაზრების თანახმად, რომლის ავტორებს შორისჯ. გრეი და ჰ. ჰარტიცაა, კანონი არის ისეთი, როგორიც დღეს არის, სასამართლოს მიერ დღევანდელ გამოწვევებთან მიმართებით დანახული და ინტერპრეტირებული, და არა ისეთი, როგორც ის ათეული წლების წინ პარლამენტმა მიიღო მაშინდელი გამოწვევების საპასუხოდ²⁶. შესაბამისად, თუკი დღეს კანონის გაგება იცვლება, ე.ი იცვლება თავად კანონიც და მითუმეტეს, დანაშაულის შემადგენლობის ახლებური, უფრო ფართო განმარტების მიმართ ზუსტად იგივე სტანდარტი უნდა გამოვიყენოთ, როგორც ეს ხდება საკანონმდებლო ცვლილების დროს. კანონის გასაგებად სასამართლო უნდა იყოს სანდო წყარო. ამ საკითხთან დაკავშირებით განსხვავებული მიდგომებია სხვადასხვა ქვეყნის ნაციონალურ სასამართლო პრაქტიკაში. მაგალითად, ამერიკის შეერთებული შტატების სისხლის სამართლის დოგმატიკა შტატების მიხედვით განსხვავებულ მიდგომას ადგენს. ამ თვალსაზრისით საინტერესოა ტენესის შტატის

16 Ibid.

17 Morrison T. W. 2001.470.

18 Ashworth A. 2009. Principles of Criminal Law. New York, Oxford University Press. 58.

19 ამ საკითხზე მეტი ინფორმაციისთვის იხ. გეგელია თ. 2016. კანონის განუსაზღვრელობის აკრძალვა თანამედროვე სისხლის სამართალში. საკონსტიტუციო სამართლის მიმოხილვა. N10.

20 გვენეტაძე ნ. და ტურავა მ. 2005. 33.

21 Jeffries, J. C. Jr. 1985. Legality, Vagueness, and the Construction of Penal Statutes, Virginia Law Review vol. 71. 231.

22 *Ex post facto* აკრძალვის, მათ შორის, ნორმის განსაზღვრულობის თვალსაზრისით, მნიშვნელობაზე იხ. *Weaver v. Graham* :: 450 U.S. 24 (1981); *Giaccio v. Pennsylvania*, 382 U.S. 399, 402 (1966); *City of Chicago v. Morales*, 527 U.S. 41, 58–59 (1999).

23 კანონის განსაზღვრულობის მნიშვნელობის მსგავს განმარტებას აკეთებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოც. იხ. 2007 წლის 26 ოქტომბრის N2/2/389 გადაწყვეტილება.

24 სს-ს 2015 წლის 4 მარტის N 1/2/552 გადაწყვეტილება, 16-17 პარ.

25 *Ashlarba v. Georgia* N45554/08 (Strasbourg: 15 October 2014); *Kokkinakis v. Greece* N 14307/88 (Strasbourg: 25 May 1993); *Steel and others v. The United Kingdom* N 67/1997/851/1058, (Strasbourg: 23 September 1998); *Cantoni v. France* N17862/91 (Strasbourg: 11 November 1996); *Huhtamkai v. Finland*, N54468/09 (6 March 2012).

26 Gray J.C. 1921. 94; Hart H.L.A. 1982. *The Concept of Law*. Oxford, Clarendon Press. 137-138.

უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეში *Roger v. Tennessee*, სადაც პირი დაისაჯა მკვლელობისთვის მიუხედავად იმისა, რომ მოკვლის განზრახვით დაჭრიდან შედეგის დადგომამდე დიდი დრო იყო გასული. დამკვიდრებული პრაქტიკით, რომელიც სათავეს მე-13 საუკუნიდან იღებდა, იმის გამო, რომ განსაზღვრული დროის გასვლის შემდეგ მედიცინა უძლური იყო მაღალი სტანდარტით დაედგინა მიზეზობრივი კავშირი ქმედებასა და შედეგს შორის, პირისთვის შედეგის შერაცხვა და ქმედების მკვლელობად შეფასება დაუშვებელი იყო. ტენესის უზენაესი სასამართლოს განმარტებით, მკვლელობის შემადგენლობის ერთი წლითა და ერთი დღის წესით შეზღუდვას კანონი არ ადგენდა, ის ჩვეულებითი სამართლის გადმონაშთი იყო, ველარ პასუხობდა თანამედროვე მიღწევებს და არ იმსახურებდა დაცვას. სასამართლომ მკვლელობის შემადგენლობა დაადგინა და პირი დასაჯა მკვლელობისთვის²⁷. გადაწყვეტილებას არ დაეთანხმა ერთ-ერთი მოსამართლე, ა. სკალია, რომელმაც სასამართლოს გადაწყვეტილებას კანონის უკუძალის უნეში დარღვევა უწოდა. ა. სკალიამ, სასამართლოს შეფასებას, რომ უკუძალის ინტერპრეტაციაზე გავრცელება შეაფერხებს პრეცედენტული სამართლის განვითარებას, რაც საფუძველია საერთო სამართლის სისტემის, უპასუხა, რომ სასამართლო უგულვებელყოფს იმას, რომ ასეთი ცვლილება უნდა გავრცელდეს მხოლოდ ახალი ურთიერთობების მიმართ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, დაირღვევა ფუნდამენტური პრინციპი, *lex praevia*²⁸. სკალიას აზრი გაიზიარა ვისკონსინის შტატის უზენაესმა სასამართლომ, რომელმაც მართალია აღნიშნა, ერთი წლისა და ერთი დღის წესის მოქველებული ბუნება და შეუსაბამობა თანამედროვე მიღწევებთან, მაგრამ ნორმის ახლებური ინტერპრეტაცია უკუძალით არ გაავრცელა მსჯავრდებულის მიმართ სწორედ უკუძალის აკრძალვის მოტივით²⁹. სასამართლოს განმარტების მიმართ კანონის უკუძალის აკრძალვას არ იზიარებს გერმანული სისხლის სამართალი. გერმანიის სისხლის სამართლის კანონმდებლობით ისჯებოდა სატრანსპორტო საშუალების იმ დოზისაღკოპოლოური ან სხვა ტოქსიკური საშუალების ზემოქმედების ქვეშ მართვა, რაც მძღოლს უსაფრთხოდ ტარების უნარს ართმევდა. „უსაფრთხოდ ტარების უნარის“ არქონას კი, მრავალწლიანი პრაქტიკით, ექსპერტთა შეფასების საფუძველზე, სასამართლო მაშინ ადგენდა, თუკი სამართალდამრღვევის სისხლში აღმოჩნდებოდა მინიმუმ 0.13 პროცენტი ალკოჰოლი. მოგვიანებით გერმანიის სააპელაციო სასამართლომ სტანდარტი შეცვალა და სისხლში ალკოჰოლის შემცველობის ლიმიტი დასწია. ნაცვლად 0.13 პროცენტისა, გახდა 0.11 პროცენტი. ახალ საქმეში, რომელშიც ექსპერტთა შეფასებით პირის სისხლში 0.13-ზე ნაკლები პროცენტი ალკოჰოლი დადგინდა, სასამართლომ პირი პასუხისგებაში მაინც მისცა. მომჩივანის არგუმენტის საპასუხოდ, რომ ახალი მიდგომა მასზე არ უნდა გავრცელებულიყო, რადგან ის ადგენდა პასუხისმგებლობას ქმედებისთვის, რომელიც ჩადენის დროს არ ისჯებოდა, სასამართლომ განმარტა, რომ ახალი ინტერპრეტაცია უნდა გავრცელებულიყო საქმეზე, რადგან კანონი არ შეცვლილა და ნორმის ამგვარ განმარტებას იტევს კანონის სიტყვასიტყვითი უღერადობა, ხოლო *lex praevia* მხოლოდ ახალ დამამძიმებელ კანონს მიემართებოდა³⁰.

27 Kadish S.H., Schulhofer S.J. and Steiker C.S. 2007. Criminal law and its process. New York, Aspen, 150.

28 Ibid. 152-153.

29 Ibid. 153.

30 Weigend T., eds. Heller K. J. and Dubber M.D. 2011. The handbook of comparative criminal law. Stanford law books. 256.

გერმანული სისხლის სამართლის დოგმატიკის გავლენით მას მხარდაჭერა არც ქართულ იურიდიულ ლიტერატურასა და საქართველოს საერთო სასამართლოების პრაქტიკაში აქვს, რაც საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ 2012 წლის მნიშვნელოვანი განმარტებით დაადასტურა³¹. უზენაესი სასამართლოს ძველი მიდგომით³², განგრძობადი ფორმით ჩადენილი თაღლითობა დიდ ოდენობად რომ შეფასებულყო, აუცილებელი იყო მოკლე დროში დაუფლებულ ქონებას, რომელიც საერთო ჯამში 10 000 ლარს სჭარბობდა, ერთი მესაკუთრე ჰყოლოდა, ხოლო სხვადასხვა დაზარალებულის არსებობის შემთხვევაში დანაშაულთა ერთობლიობის წესით ფასდებოდა. ეს უკანასკნელი მიდგომა უსამართლოდ მსუბუქი სასჯელის შეფარდებას იწვევდა სასამართლოს შეფასებით (სასჯელთა შთანთქმის წესის გამო) და არ იყო სამართლიანი, ამიტომ ახალ საქმეში პირთა ჯგუფის ქმედება დიდი ოდენობით თაღლითობად შეაფასა, მიუხედავად იმისა, რომ დაუფლებულ ქონებას მრავალი დაზარალებული ჰყავდა. შესაბამისად, ნორმის ახლებური ინტერპრეტაციით პირთა ჯგუფს დაუმიძიდა სასჯელი, თუმცა Lex praevia-ს საკითხი წინ არავის წამოუწევია. ამ თვალსაზრისით საინტერესოა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს საქმე - Del Rio Prada - რომელშიც პირის საზიანოდ იქნა გამოყენებული სასამართლოს განმარტება, რომლის თანახმად, ძველი წესი, რომ ციხეში 2 დღე მუშაობა ნიშნავდა შეფარდებული სასჯელიდან ერთი დღის გამოკლებას (Parot Doctrine), გაუქმდა სასჯელთა შეკრების წესით დანიშნულ სასჯელთან მიმართებით. აღნიშნული წესი წარმოადგენდა სასამართლოს ნორმის განმარტებით დამკვიდრებულ პრაქტიკას, რაც ცალსახად არ გამომდინარეობდა კანონიდან. აპლიკანტის შენიშვნით, რომელსაც ახალი განმარტებით 9 წელზე მეტი ვადით დასჯა ემუქრებოდა, ვიდრე ძველი ინტერპრეტაციის პირობებში მოუწევდა, ახალი განმარტება არღვევდა უკუძალის აკრძალვის პრინციპს, რაც ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპულმა სასამართლომ გაიზიარა და ex post facto დარღვევა დაადგინა.

ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპული სასამართლოს დასახელებული გადაწყვეტილება უნდა აისახოს ქართულ რეალობაშიც, რამდენადაც ის არის ადამიანის უფლებათა კონვენციის მე-7 მუხლის განმარტება და ამასთან, ყველაზე ბოლო მიდგომა. სასამართლოს განმარტება რომ მნიშვნელოვანია კანონის შინაარსის გასაგებად, ეს არაერთხელ აღუნიშნავს ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპულ სასამართლოს³³ და ასევე საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსაც³⁴. შესაბამისად, თუკი სასამართლო ფართოდ განმარტავს დეფინიციას, ვიდრე ეს აქამდე ხდებოდა, მისი უკუძალით გავრცელება დაარღვევს ნორმის ადრესატის წინასწარი გაფრთხილების ვალდებულებას და პირის გაკვირვებაც კეთილსინდისიერი იქნება.

31 იხ. 2015. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის გადაწყვეტილებებში გამოყენებულ ნორმათა განმარტებანი - 22 ნოემბრის N236აპ-12 განაჩენი საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულის – დიდი ოდენობით ჩადენილი თაღლითობის კვალიფიკაციის თაობაზე. თბილისი. საქართველოს უზენაესი სასამართლო. 141-145. ხელმისაწვდომია მითითებულ ბმულზე <http://www.supremecourt.ge/files/upload-file/pdf/ganmarteba-d.pdf> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 10. 30. 2017.

32 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2008 წლის 11 თებერვლის განჩინება N1078აპ. იხ. კრებულში – 2008. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი სისხლის სამართლის საქმეებზე, კერძონაწილი, N12. 46-49

33 *Cantoni v France* N 17862/91 (1996); *Ashlarbav. Georgia* N 45554/08 (2014).

34 სს 2015 წლის 4 მარტის N 1/2/552 გადაწყვეტილება, 16 პ.